

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petítor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

<i>A kiadóhivatalban átvéve:</i>	Negyedévre . . . 2 frt — kr.
Egész évre . . . 6 frt — kr.	Egy hónapra — > 80 >
Félévre . . . 3 > — >	<i>Vidékre postán szállítva:</i>
Negyedévre . . . 1 > 50 >	Egész évre 10 frt — kr.
Egy hónapra — > 60 >	Félévre . . . 5 > — >
<i>Helyben házhoz hordva:</i>	Negyedévre . . . 2 > 50 >
Egész évre . . . 8 frt — kr.	Egy hónapra 1 > — >
Félévre . . . 4 > — >	<i>Egges szám ára 4 kr</i>

A bécsi választások.

(dr. V.) Kedden volt a községi választás Bécs városának harmadik választókerületében. Negyvenhat városatyát kellett választani. Az eredmény lesújtó a liberálisokra.

Még csak *hirmondó sem maradt a liberális pártból*. Az egész kerület antiszemita jelöltet választott.

E kerületben eddig 12 mandátumot birtak a liberálisok, — egyet sem tudtak megtartani még a Lipótvárosban sem.

Még nagyobb a liberálisok veresége, ha a szavazatok számarányában fejezzük azt ki.

Leszavazott a keddi választásnál 40,604 választó; — ezek közül antiszemita jelöltre adta szavazatát: 30,009, liberálisra: 10,595. Ezelőtt négy évvel, 1891-ben volt az utolsó választás, — azóta az antiszemita szavazatok száma megkétszereződött.

Mit jelent ez az óriási eredmény, amelyenre a legvérmesebb reményű antiszemita vezérek sem számítottak?

Beszélhetnek rémitő korteskedésről, »klerikális izgatásról«, az antiszemiták jól szervezett voltáról, fegyelmeztségéről, a liberálisok fejtelenségéről, pénzsükségéről (van-e aki elhiszi?) stb. stb. ilyen hallatlan eredményhez mindez kevés lenne. Mélyebben kell keresni az okot; az az ok, hogy megunta a nép a liberális garázdálkodást. Az utolsó években a liberálisok mind vakmerőbbek lettek. — annál inkább fordult el tőlük a nép bizalma.

Ami a bécsi városháza sorsát illeti, az ugyan még a keddi választással nincs véglegesen eldöntve, mert még két kerület (92 mandátum) van hátra, de már most is biztosra lehet venni, hogy a kétharmad többség meg lesz. Ha csak eddigi mandátumaikat tartják is meg az antiszemiták, akkor is lesz 80 szavazatjuk.

A másik kérdés: megerősíti-e a felleg Luegert polgármesternek? Badeni, az új miniszterelnök, úgy mondják, nagy

ellensége az antiszemitáknak és nem fogja ajánlani a megerősítést, de hogy eredménye is lesz tanácsának, bajos elhinni.

Ő felsége megmutatta, hogy az alkotmányos többség óhaját teljesíti, bár néha áldozatába kerül. Miért térne el ettől a jelen esetben?

Ezek különben osztrák belügyek, bennünket csak annyiban érdekel, hogy immár szomszédunkban is bukik a liberálisizmus.

Bécsen keresztül jön minden jó és rossz hozzánk, reméljük, ezzel is úgy lesz.

Egy tanúság is van a bécsi választásokban: hogy ott sokkal többre becsülik a választójogot. Mig nálunk a kormány segít elkobozni a választók jogát, addig Bécsben a rendőrség segít visszakobozni azt. Ime egy példa:

»A III-ik választócsoporthoz tartozó kereskedői és ipari alkalmazottak leszavazása előtt a munkaadók arra birták alkalmazottaikat, hogy »Bécs városa érdekében« a liberális pártot adják le szavazataikat s e kicsikart ígéretet írásban is követelték. A rendőrség ebben a választói szabadság megsértését látván, házkutatás útján összeszedte azokat az íveket, a melyeket a kereskedelmi és ipari alkalmazottak mint kötelező ígéretet aláírtak s az íveket elkobozta és érvényteleneknek nyilvánította. A liberális párt központi bizottságának nevében dr. Müller a rendőrségnél a pártot nézve súlyos rendszabály visszavonását kérte. Adami főbiztos azonban nemesak érvényben hagyta a rendszabályt, hanem azt is kijelentette, hogy az ügyet átteszi az államügyészséghez, hogy a választói jog megsértését torolja meg.*

Azoknak a bécsi rendőröknek úgy látszik több érzékük van alkotmányossághoz, mint Bánffy, Perczel, Tarnóczy, Szulyovszky uraknak és a választói jog többi elkobzóinak.

Biharmegye a trencsényi indítvány ellen.

Szalavszky kudarcza ismét nagyobbodott. Tegnap tárgyalta Biharmegye évnegyedes közgyűlése azt az átiratot, melyet Trencsény megye küldött szét az ország összes megyének a végett, hogy ezek is segítsenek Szalavszkynak abban a lealázó hízésgében, melylyel ő a Bánffy-ék gyenge diésőségét növelni akarta, de hiába. Biharmegye is azok közé az önérzetes megyék közé sorakozott, a melyek nem szavaztak bizalmat Bánffynak azért, amiért Agliárdi pápai nunciussal szemben oly tapintatlanul megmégértette a magyar vendégszeretetet. A gyűlés elfogadta az állandó választmány indítványát és Trencsény megye átiratát egyszerűen tudomásul vette és irattárba tette.

A belgiumi fényes győzelem.

A belga kormány hivatalos lapja, a »Moniteur Belge«, fontos és nagyszerű tényt adott a napokban hírül a közönségnek. U. i. *a belga király e hó 13-án a hitvallások iskola visszaállításáról szóló törvényt szentesítette.*

Örvendetes és a belga társadalmi és politikai életben fordulópontot képező esemény ez! Fényes győzelem ez a destruktív irányú liberalizmus felett, becsületére válik a keresztény-konzervatív irányú belga kormánynak és nemes tényle a belgák királyának.

Hasztalan volt tehát az az ádáz és sokszor bizony nemtelen harc, melyet a szocialistákkal szövetségben belga liberális párt hónapokon át folytatott a javaslat ellen: hiába valók voltak a mondva csinált tüntetések s azok a fenyegetések, melyek még a király magas személyét sem kimélték meg. Ugyáltszik a liberálisok egyformák mindenütt!

Évtizedeken át uralta a belgákat a liberális irányzat. Végre a nemzet jobbjai belátták, hogy hazugok azok a jelszavak, amelyekkel ezideig őket ámitották. Lerázták tehát magukról a liberalizmus bilimeseit: eldobták maguktól annak hamis elveit, melyek nemhogy nagygyá és erőssé tehetnének egy nemzetet, hanem ellenkezőleg teljes felforgatással fenyegetnek.

A belga nemzet valódi közvéleménye nyilvánult meg akkor, midőn a parlamentben a keresztény-konzervatív pártot juttatta túlsúlyra, amely kormányra jutva újra visszaállítani törekszik azokat az államfentartó intézményeket, melyeket az előbbi szabadkőműves-liberális kormány, — mint az ő modern (?) elveiknek meg nem felelőket, — eltörölt.

Az új kormány, igen bölcsen, legelőször is azzal kezdte meg üdvös működését, hogy a minden állam alapját képező vallás-erkölcsnek régi helyét és befolyását akarta vissza szerezni az iskolákban, hogy így az új nemzedék vallásosan legyen felnevelve. S ezt nemes kitartással keresztül is vitte. Most már az övé a jövő! . . .

A nálunk már elég régen folyó egyházpolitikai harcban, amely alatt a mi liberális maledoraink is úgy scenirozták a tüntetéseket, mint a belgák, ép úgy szövetségtek mindenkivel, mint

azok, ép olyan fallaciákkal csinálták a »közvéleményt«, mint ott, igen sokszor hivatkoztak arra, hogy a legkatholikusabb Belgiumban is van kötelező polgári házasság, s a katolikus többség által támogatott belga kormány mégsem tesz lépéseket annak eltörlésére, tehát az jó és hasznos.

Azonban ez az érvelésük nemsokára elveszti értékét.

A belga kormány okos, és megfontolva, tervszerűen tesz mindent, nem olyan kapkodva és felébe és harmadába, mint a mi liberális kormányaink.

Azt tartja, hogy lépésenként kell vissza hódítani az ellenségtől a csatatér. Először az iskolát vette el, ezzel nevelés magának egy válásos nemzedéket, egy erős gárdát, mely néhány év múlva az egyházi házasságot ismét vissza fogja helyezni régi jogaiba és méltóságába.

Nálunk még az iskolák egyrésze kezünk között van, még annyira-mennyire meg van mentve az állami befolyástól, habár folytonosan nyújtogatja is utána polyp karjait. Szintén vannak már egyeztató jelei a keresztény-konzervatív közvélemény ébredésének, csak törekedjünk ezt a minél intenzívebb vallásos nevelés által terjedelmesebbé, minél erősebbé és állandóvá tenni, hogy lassan-lassan a mi »alkotmányos« képviselőházunkban is a belgákéhoz hasonló üdvös, és józan irányzat érvényesüljön és uralkodjék, akkor aztán ezeket az erőszak-kal nyakunkra tolt egyházpolitikai törvényeket, mint károsakat és hasznavehetetleneket, mi is a sutba fogjuk dobni.

Alljon előttünk nemes és követendő példa gyanánt a belgák üdvös működése. Csak kitarítás és itt is győzni fog a jobb!

Ügy legyen!

Br. L.

Lapszemle.

Budapest, 1895. szept. 18.

A »Magyar Állam« A Bánffy miniszteriumát »kiállítási miniszteriumnak« nevezi és azt mondja, hogy ezt nem ők találták ki és nem is vécze akar lenni, hanem ezen elnevezést a zsidó hírlapírók fedezték fel, mert úgy vélekednek, hogy Árpád bevezetett bennünket ezer év előtt a hazába és miután a Bánffy miniszterium a kiállítási ünnepélyt bizonyára meg fogja érni, ő a második ezredébe vezet be minket, miért is jogosultan nevezik kiállítási miniszteriumnak. Bánffy különben nagyon meg van elégedve önmagával; önérzete még a közel jövőben sem sejtet vele veszélyt; a zsidók is

meg vannak vele elégedve egyelőre a ha csak pártjában nem csinálnak palotaribilliót, akkor megmarad a Bánffy-Perezel-miniszterium csakugyan — kiállításba való miniszteriumnak.

A »Hazánk« A bécsi község tanács választását tárgyalja, leírva azt a küzdelmet, mely most folyik Bécsben a hatalomért. Pedig semmi egyéb nem történt ott, minthogy a piócák lehullottak a város testéről, amelyet már teljesen kiszíjoltak igyekeztek. Az antiszemita hatalmas többséggel győztek, mely győzelem könnyen érthető okokból páni félelmet idézett elő.

A »P. sti Napló« »Ristic a szemhátoron« című cikkében azt mondja:

A vén Ristic Szerbiára mindenha végzetes jelenség volt. Milán az ő nevelése, az ő tanítványa, — az ő felelősségére rottott neki készületlenül a boldogtalan szerb-török háborúba, s ő volt az, aki tíz évvel később véget vetett királyságának, nagy szerepet játsza azoknak az eseményeknek felidézésében, amelyek Szerbiát a tönk szélére juttatták. Az eredményekben valóságosan nincs oka gyönyörködni; amihez csak hozzá nyúlt, mind tönkre ment, s amihez kezdett, szerencsétlenül végződött.

Most újra jelentkezik, hogy Szerbia elhasznált vezérpolitikusainak helyét az állam élén ismét elfoglalja, és mint programbeszédéből sejtetni engedni: hódító politikát akar orosz patronátus alatt.

A »Nemzet« A kegyelemről azt írja: hogy a hírhedt memorandum-pörnek imhol lejátszódott utolsó s az összes előzőknél fontosságban mivel sem hátrább álló aktusa is: az elítéltek tegnap óta szabadok. A magyar államhatalom, ez az ország-világ előtt megrághalmazott magyar államhatalom, miután éreztette erejének súlyát, sujtván a jogrendje ellenkönyvelmién vétközöket, tegnap a kegyelemnek, kedvezményét árasztotta megtévedt polgáraitra, visszaadván nekik azt a megbecsülhetetlen szabadságot, amelynek idáig tartó hiányán vajha okultak volna ők, akiknek okulni első sorban áll érdekükben.

Az »Egyetértés« A bevégzett mártíriumot tárgyalja és azt mondja: nem lehet szavunk a kegyelem enyhe szelleme ellen, mely miniszterelnökünk keménynek híresztelt lelkébe lopta magát. Szép és okos sugallatának tartjuk azt, mely az oláh memorandum elítélteit a szabadságnak és hozzátartozóiknak visszaadta. A törvény tiszteletét megköveteljük az állam minden polgárától, a haza egysége és az állam jogrendje ellen való izgatásnak bármilyen elnézése

sohasem számíthat a mi helyeslésünkre, de ha egyszer a törvényes igazságnak és az állam tekintélyének elég van téve, igazán semmiféle tekintet nem teszi szükségessé azt, hogy a büntető hatalom alkalmazásában mindvégig csak a törvény és a bírói ítélet hideg betűjét tartjuk szem előtt.

A »Magyarország« »Dr. Lukácsiu és társai« szabadon becsajátatását helyeslé, legfőképp azért, mert a liga ereje már meg van törve, erélyt kifejteni nem tudnak sőt utóbb a brüsszeli kongresszuson magukat szinte nevéssé tették, midőn Urechin urnak a kongresszusi elnök Descamps ur azt mondá »Európa közvéleménye meguntá önöket.« Azt azonban sajnálja, hogy a kormány a memorandum pörrel nem gyorsan végezett, hanem hogy azt évig húzta és halasztotta. Ez idő alatt a románkérdés Damokles kardjaként függött és miután a megtorlás későn következett be, nem volt oly súlyos hatása mint az esetben lett volna, hogy ha mindjárt kezdetben bár enyhébb büntetést is szabtak volna az elítéltekre.

A »Magyar Hírlap« »Manőver és politikáról« cikkeznek és azt írja, hogy a felségét az ország többnyire csak akkor látja, midőn a nagy hadgyakorlatok alkalmával szerencsétlen bennünket. Eddig az ily hadgyakorlatokat a felsége többnyire fontos politikai enunziációk tételére is felszokta használni, ami azonban ezuttal Kis-Czellben elmaradt. Többben azt következtetik, hogy az elmaradt nyilatkozat valószínűleg B-Hunyadon fog megtartatni, ami kívánatos lenne, ha elmaradna, mert a hadgyakorlatok éppen nem alkalmasok az ily politikai nyilatkozatok megtételére.

A politikát vezessék és intézzék az alkotmányos ország erre hivatott faktorai és testületei a maga helyén és a maga idején. Ha ily eszközöket használunk, melyek nem parlamentaris eszközök, ezek a kormányok, de a parlamentnek tekintélyét is jelentékenyen alászállítják.

A »Nemzeti Ujság« »Csatarendben« cím alatt az egyes pártok és párttöredékek felett tart szemlét és cikket így végzi: ha pedig nem sikerülne az egyesülés, mert az egyházpolitika megzsidbasztja, úgy Kossuth Ferenc és Justhék lássák, mint boldogulnak ők, Ugron és az anyapárt tehetségük nagy erejével fognak boldogulni. Ők nem fognak hátramaradni, sem a nemzeti párt, sem az Eötvösök opposziója mögött. S Bánffynak elég alkalma lesz ezen valódi közjogi opposzióval megütközni. Az ellenzéki pártok között pedig — az összes ellen-

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Megtorolva a sorstól.

— Elbeszélés. —

Irta: KRITSA KLÁRA.

(Vége.)

IV.

Hét év tünt el a mulandóság tengerében. Ez idő alatt Aranka boldog volt azon tudatban, hogy férje őt szereti. Lajos, habár a szerelmese egy szikrája sem égett többé szívében, volt még annyi jó érzés benne, hogy ezt el nem árulta neje előtt. Komoly munkás emberré vált; a birtokot rendben tartá.

Irma neveltetése be lett fejezve s az egykor gyenge, vézna gyermek gyönyörű hajadonná fejlődve tért vissza rokonai házához.

Magas, nyulánk termete, dús sötét hajzattól környezett érdekes halvány arca, melyből festői szemivek alól nagy fekete szempár világított elő, a mosolygó eperajkak közül kihérlő gyöngysor fogai, szóval egész alakja megkapó jelenségévé tévék őt.

Aranka nagyon vonzódott hozzá. Neki nem lévén gyermeke, valódi anyai szeretettel vette körül gyámleányát.

Lajos is igen figyelmes volt iránta; gyakran kedveskedett neki egy-egy szép rózsával, mit Irma nem mulasztott el hajába tűzni. Sokszor együtt sétált az ifju leánnyal a nagy kertben, nyájasan felelgetve ennek egyik-másik kérdésére.

Arankának felette jól esett, férjének az árva leány iránt tanusított gyöngédsége.

Egyszer, midőn Irma kedvenc helyén a lugasban ült olvasásba merülve, Lajos megjelent a lugas bejárata előtt s gyönyörtelten legeltetvé rajta szeméit. A leány felrezzent.

— Zavarlak Irmuska? kérdé Lajos.

— Oh nem, Lajos bácsi! — felelt Irma — hisz csak költeményeket olvastam.

— Szereted a költeményeket? E kérdés után Lajos belépve helyet foglalt Irma mellett.

— Örülne-e, ha hozzád én egy költeményt írnék? folytatá Lajos, míg szeméivel majd elnyelte az ifju leányt.

— Persze, hogy örülnék! De nem is tudtam azt, hogy Lajos bácsi költő.

— Ne gúnyolódjék! Tanuló koromban faragtam ugyan néhány verset, de azért költő nem vagyok. — Hanem most te azzá varázsolsz.

— No hát írja meg a költeményt hamar, kíváncsi vagyok reá.

— Egy föltétel alatt.

— És az?

— Ha ezután engem titokban tegezni fogsz és így szólítasz: kedves Lajos!

Irma szép szeméit bámulva függeszté reá.

— Miért titokban és miért nem nyiltan? kérdé.

— Azért, mert jobban esnek nekem, hogy ezt egyedül én halljam. Megteszed?

— Meg, de hát írja meg hamar a költeményt.

— Holnap ilyenkorra kész leend; itt átadom.

E szavak után Lajos hosszasan nézett a leány szeméibe, aztán távozott.

Irma előtt megfejthetlen talány volt Lajosnak ama kívánsága, hogy őt titokban tegezze és kedves Lajosnak szólítsa; még álmában is e fölött tünődött.

Következő napon ismét ott ült a lugasban várva a költemény átadására. Nem kellett sokáig várakoznia, Lajos hamar megjelent s helyet foglalt mellette. Aztán tárczájából elővont egy összehajtott papírt s azt szétnyitva, így szólt: — Figyelj Irmuska! most olvasom a költeményt.

— Csupa fül vagyok, mondá Irma. Lajos olvasá:

„Holló fürteiddel
Ékes lányka téged,
A ki szült talán a
Sötét éjbe nézett?
És a sötét éjféli
Lelkét rálehelte,
Gazdagon elomló
Holló fürteidre.“

A következő versszakok egyike a homlokát, harmadik az ajkát dicsőíté. A költemény így végződött:

„Mit bámmám én azt csak
Közelemben volnál!
Közelemben ülnél
Ülnél oldalomnál!
Holló fürteiddel,
Márvány homlokoddal,
Csillagos szemeddal,
Rózsa ajkaddal!...“

zéki pártok között — a megyei és országos választásokra való tekintettel egyetértésnek kellene lenni arra nézve, hogy a Bánffy-kormány lehetetlenné tétessék. Ez az egyedül helyes ellenzéki taktika.

A »Budapesti Hírlap« a zászlóvivő-ről ír és azt mondja: Kossuth Ferenc második körutazását teszi Magyarországon. Az első akarata ellenére megbuktatta Wekerlét, a második szándéka ellenére alkalmat szerez Bánffynak, hogy a szintén Magyarországon körutazó király előtt eldicsekedhessék a különbséggel tavaly ilyenkor és most között. Ennek a különbségnek pedig nem Bánffy az oka, hanem maga Kossuth Ferenc, a ki elhibázta a dolgát, atyjának fényes örökségét átvette, mikor a szabadelvű párt válságából válságba bukott s ha fel tudja fogni a helyzetet, reá és a függetlenségi pártra nagy és diadalmas napok következnek. Amde Kossuth Ferenc a hagyatékot möhön birtokába vette, aprópénzre váltotta és sietve elpazarolta.

Biharvármegye közügyei.

Biharvármegye törvényhatóságának rendes évnegyedes közgyűlése.

— Szeptember 18. —

Biharvármegye törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt 9 órakor tartotta meg rendes évnegyedes közgyűlését a vármegyeház nagytérben.

A közgyűlésen dr. Beöthy László főispán elnöke alatt jelen voltak:

Alacs Károly, Balázsházy Bertalan, Baranyi András, Balogh László, Balogh Lajos, Balogh Elemér, Bartos Gábor, Bartók Kálmán, Bányai László, dr. Bakacs Béla, Barbusz Gábor, Bán Sándor, dr. Beöthy László, dr. Beöthy Pál, Bereczky Imre, Bereczky Géza, Berkes István, Bezsán Gábor, ifj. Bika János, Bodnár Ferenc, Bogdán Sándor, Bölöny György, Czifra Gerő, Darnai Ferenc, Dessewffy László, Dobozy Kálmán, Des Echerolles Kruspér Károly, Ertsey Dezső, Ertsey Lajos, Ertsey Géza, Ertsey Zsigmond, Faliczky Viktor, dr. Fássy Lajos, Ferdényi Kálmán, Fényes Endre, Ficzek Lajos, Fráter András, Füredy László, Géczy Lajos, Gyurkovits Kornél, Gyurkovits Vincze, Hegyessy Márton, Hornyánszky Pál, Jakab Mihály, Janosó Dezső, Jerzsák István, Juricskay Ákos, Kálmándi Mihály, Keszthelyi Zoltán, Kenéz Sándor, Kékus István, Kiss Elek, Kiss Imre, Király Viktor, Kováts András, Kováts Béla, Koresmáros János, Korom József, Középpessy Kálmán, Lázár Zoltán,

Lévay Vincze, Lovassy Andor, Lovász Sándor, Lovas Sándor, Lungu Gábor, Mátray István, Marjai István, Markovits Kálmán, Markovics Antal, Markovics Vincze, Mezey József, Militzer Gyula, Miskolczy Árpád, dr. Miskolczy Ferenc, Mozes Imre, Molnár József, Nagy Mihály, Nagy Imre, Nemes Ferenc, dr. Nemes Imre, Nyisztor Alajos, Olasz Gyula, Osváth Lajos, Örley Kálmán, Ötvös Béla, Paksy Albert, Papp János, Péchy Károly, dr. Popovits György, Rézmán Márton, Rigó Lajos, Rigó Ferenc, Rokszi György, Sebestyén Lajos, Sinszky Ferenc, Schwartz Jakab, Soltz Gábor, dr. V. Szabó Béla, Szabó József, dr. Szántó Jakab, Szász Ágoston, Székelyhídi Károly, Szőlősy Ferenc, Szunyogh Lőránd, Szunyogh Zsigmond, Szunyogh Péter, Tamási József, T. Thury Kálmán, ifj. Tisza Kálmán, Tóth Dezső, Ujváry Antal, Udvarhelyi Béla, Veres János, Végh József, Vidovics György, Vulkán József, Wertheimstein Alfréd, Zathureczky Albert.

László főherceg halála.

Beöthy László főispán a gyűlés megnyitása előtt, gyönyörű szavak kíséretében hozta a közgyűlés tudomására, hogy azt a főherceget, ki a királyi családban legnagyobb szeretettel viseltetik a magyar nemzethez, mily nagy csapás érte hön szeretett fia, László főherceg tragikus kimulása által.

Nem csak a főherceget — ugymond — hanem minket magyarokat is mélyen sujtott a csapás, e váratlan szerencsétlenség, mely a királyi család egyik legkedveltebb tagját László főherceget ragadta el az élők közül.

Minket magyarokat legjobban érintett e váratlan szerencsétlenség. Egy véletlenül eldőlt lövés, egy fekete ólomdarab, gyászba borította Magyarországot s szívből érezzük mindnyájan részvétet a magyar nemzet legnépszerűbb főhercege József iránt.

Indítványozta, hogy részvétének a megye feliratilag adjon kifejezést. Ez indítványt a közgyűlés egyhangulag helyesléssel fogadta.

Alispáni jelentés.

Papp János főjegyző felolvassa az alispáni időszakos jelentését, mely a rendesnél ezuttal sokkal nagyobb terjedelmű, amennyiben a közegészség, időjárás, dobresti vasuti szerencsétlenség és a három hó alatt előfordult halálozásokról s ez idő alatt az alispáni intézkedéséről kimerítő felvilágosítást ad.

Az alispáni jelentés egyhangulag tudomásul vétetett.

Választás.

Beöthy László elnök a Szunyogh Lőránd anyakönyvi kerületi felügyelővé történt kineveztetése folytán megürült berettyó-

ujfalui főszolgabírói állásra, más egyén választását rendeli el. A kijelölő bizottságot a következőképen alakította meg.

Elnök: Szász Ágoston; tagok: Des Echerolles Kruspér Károly és Vidovich György.

A főszolgabírói állásra egyedüli pályázó Bölöny György cséffai főszolgabíró jelentetett ki és Berettyó-ujfalui járás főszolgabírójává egyhangulag s nagy lelkesedések között lett megválasztva.

A »Szász«-féle alapítványi hely betöltése.

Miután a »Szász«-féle 300 frtos évi alapítványi hely jelenlegi élvezője Ertsey Pál tanulmányait befejezte — tőle ezen alapítványi díj élvezete megvonatott s a közgyűlés az alapítványi élvezetére más egyént választott. — Beérkezett összesen 3 pályázati kérvény, nevezetesen: Szunyogh Lőránd anyakönyvi felügyelőnek István nevű fia érdekében; Szabó Lajos IV. osztály tanuló kérvénye saját érdekében és végül Zilahy Kálmán szalontai kir. közjegyző kérvénye Tibor fia érdekében.

Elnök a választást elrendeli s a szavazat szedő küldöttséget a következőképen alakítja meg:

elnök: Vidovich György, tagok: Lestyán Adorján és Géczy Lajos, jegyző: Keszthelyi Zoltán.

A megtartott választás eredményéből mint győztes Szunyogh Lőránd István nevű fia került ki.

A pénztár vizsgálat.

Biharvármegye házi pénztárának megvizsgálására e körben Dr. Beöthy László főispán, Kováts Béla elnöke alatt Tamásfalvi Thury Ignác és Dr. Nemes Imre bizottsági tagokat kiküldi, kik is a főpénztárt teljesen megvizsgálva azt rendben levőnek és kifogástalan pontossággal vezetettnek találták.

Folyó ügyek.

Bíráló választmány jelentését a legtöbb adót fizetők névjegyzéke tárgyában elfogadták.

Számonkérészek jelentését, mely a központi és külszítviselők ez évnegyedi működését tárja fel; elfogadták.

Tiszti nyugdíj bizottságnak az alap 1894. évi számadását módosították.

Árvaszék Sarkad község 1894. évi gyámpénztárát beterjeszti; elfogadtatott.

Wlassics köszönete.

Dr. Beöthy Pál t. főjegyző felolvassa a vallás és közoktatásügyi miniszternek, Biharvármegye közönségéhez intézett leiratát, mely-

Irma tapsolt örömeiben. Az utolsó versszak után azonban így szólott:

— De hisz én most is közelében, oldala mellett ülök és a vers mégis úgy szól, mintha ez nehezen történhetnék meg.

— Oh te gyermek! Hát nem fogod fel, mit értek e szavak alatt? — mondá Lajos megragadva a leány kezét s delejesen villogó szemével mélyen a szeméibe nézve. — Azt szeretném, hogy mindig, amíg élek, közelemben volnál, azt szeretném, hogy csak az én oldalom mellett éreznéd magadat boldognak! — oly közel hajolt a leányhoz, hogy forró lehelete arczát érinté — és azt szeretném, hogy...

Aranka közeledése félbe szakította szavait.

— Mivel töltitek az időt? kérdé gyanulatlánul.

— Irmának egy költemény értelmét magyaráztam, felelt Lajos.

— Szegény Irma! — Szólt Aranka. — Egy ifju leánynak más időtöltés is kellene. De majd gondoskodom, hogy ne legyen mindig kétlónk társaságára utalva.

— En jól érzem magamat Aranka néném társaságában, mondá Irma zavartan.

Lajos néhány szó után távozott, mint mondá leveleket kell írnia.

Aranka aztán beszélt Irmának egy házimulatság rendezéséről, melyen Irma bizonyára jól fog mulatni.

A fiatal leány siránkozottan tett egy-egy megjegyzést, gondolatai Lajossal foglalkoztak. Lajost nem ragadta el egy nőnek fenkölt lelke, nemes jelleme, ő pusztán a külső szép-

ség. — az ifju bájakért rajongott. De a szerelem nála a mily gyorsan lobot vetett, ha viszonozásra talált ép oly gyorsan el is hamvadt. Irma szépsége, ifjusága szenvedélyes szerelemre gyulaszták szívét. És ő most is oly külsővel bírt, hogy midőn oly édes szavakat intézett e tapasztalatlan ifju leányhoz, midőn szeméi oly forró sugarakat löveltek feléje, nem lehet csodálni, ha ennek szívében feléleszté a szunnyadó szikrát.

Irma az éjet ébren tölté. Ujra és újra e szavakat véite hallani:

»Szeretném, hogy mindig közelemben volnál.«

Érezte a forró kézzsoritást s azoknak a delejfényű szemeknek égető sugarát.

Lázasan, nyugtalanul hánykódott ágyában. Reggel felé aztán elaludt. Későn ébredt fel. Ekkor azon elhatározással hagyá el fekhelyét, hogy ezután kerülni fogja a Lajossal való négy szemközti találkozást. Félni kezdett ez ember-től, ki iránt kevésbé előbb még oly gyermeki bizalommal viseltetett.

V.

Egy holdvilágos őszi estén, míg Aranka szobájában olvasásba volt mélyedve, Irma a keribe ment. Azóta, hogy Lajos ama költeményt felolvasta, egymagában nem mert itt időzni, de most azon tudatban, miszerint Lajos nincs itthon, bátran lépett be a lugasba, itt leülve, átengedte magát gondolatainak.

Egyszerre árny sötétíté el a lugas nyílását, hová a tele hold ezüstös fénye bevilágított.

— Végre megfogtalak kis vadgalambom! hangzottak e szavak Lajos ajkairól.

Irma összeresztent.

— Azt hitted nemde, hogy távol vagyok? — folytatá belépve s a leány mellett helyet foglalva. — Az a beszéd, hogy elutazom, csak arra való volt, hogy téged azáltal ide csaljalak, mert tudtam, hogy mennyire szeretsz e helyen időzni, de azt is tudtam, hogy azért kerülőd kedvező helyedet, hogy velem magányosan ne találkozzál.

Irma! kiáltá szenvedélyvel s térdre vetve magát a leány előtt, csókokkal halmozá el kezét.

Irma remegve, szótlánul ült, Lajos folytatá:

— Ime, lábaidnál könyörgök: ne taszíts el magadtól! ne tégy öngyilkossá! Szeretlek! Az első percetől kezdve, amint megláttalak, raboddá lettem!

E csábító szavakra a leány szíve hangosan kezdett dobogni, vére gyorsan keringett, feje alább hanyatlott, ajkain forró ajkak csókjait érezé.

Hirtelen azonban magához térve a szerelmi mámorból, fel akart állani, hogy távozzék, de Lajos ölelő karjai s láztól remegő könyörgő szavai visszatarták:

— Szeress! oh szeress! egyetlen boldogságom! Ne szakaszd meg szívemet, mely csak éretted dobog!

Irmát elhagyta ereje, nem tudott ellenállni. Mintha meg lett volna delezve.

ben köszönetet mond a vármegyének azért, hogy a Nagyváradon megtartott tornaverseny megtartásához anyagilag hozzájárultak.

Tudomásul vétettek.

Az állandó választmány előterjesztésére az 1896. évi költségvetés tárgyában.

Tiszti nyugdíjbizottság előterjesztése az 1896. évi betegpótlási pótdó kiutalása tárgyában. Közigazgatási bizottság jelentése az 1895. év I. félévéről.

Az ezredéves történeli felvonulás végrehajtó bizottság segély iránti kérelmét.

Szatmárvármegye átiratát Simoncsics Béla főispánná történt kinevezése tárgyában.

Trencsénvármegye átiratát Baross Gábor szülőházának emléktáblával lett megjelöléséről.

Szabolcsvármegye felirata a Margit szigetnek országos költségen való megvétele tárgyában.

Kolozsvár város felirata a hírlapi hirdetési költség illetékek eltörlése vagy leszállítása iránt.

Ugyanannak átiratát egy II-ik Pasteur-intézet felállítására iránt.

Tisztviselők szabadsága.

Tudomásul vette a közgyűlés Szunyogh Péter alispánnak azon jelentését is, mely szerint Markovits Márton, dr. Miskolczy Ferencz, Kékuss István, Beöthy Dávid, Fráter Kálmán, Balogh Elemér, Ujházy Béla, Dr. Bartha János, Fráter Barnabás, Király Viktor, Bige György, Hraniczky Károly, Osváth Lajos, Szentiványi László, dr. Fássy Lajos, Eder Géza, dr. Révész Vilmos, ifj. Dávidházy János, Ferzsák István és Füredy László vármegyei tisztviselőknek két-két heti szabadságidőt engedélyezett egészségük helyreállítására végett.

A tárgysorozat még le nem tárgyalt pontjai a mai folytatandó ülésen nyernek elintéztést.

NAPTÁR.

— Szeptember 19. —

Csütörtök, Róm. kath. Január vt. Prot. Január. Gör. kelet Szócsonk. Izr. Thischri. Nap kel 5 óra 28 p., nyug. 5 óra 47 p. Holnap kelte 6 ó. 2 p. nyug. 5 óra 51 perc.

Szept. 22. A nagyváradai iparos ifjak együletének születésnapja a Fekete Sas termében.

Október 1. Előfizetés a »Tiszántúlnak«.
7. Katonai lövésár Nagy-Szalontán.
9. Katonai lövésár Nagyváradon.
11. Katonai lövésár Székelyhidon.
12. Katonai lövésár Er-Mihályfalván.

— Szerettek! suttogák ajkai félig öntudatlanul.

Lajos hevesen szorítá karjai közé.

— Enyém vagy én üdvösségem! mondá kéjittasan, remegve a láztól s forró csókok özönével borítá el ajkait.

A leány eszmélete elhomályosult...

»Asszonyom!

Az ég alatt minden változandóságnak van alávetve, így érzelmeink is. Egykor szerettem önt forrón, lángolóan. Nem tehetek róla, hogy elhamvadt ön iránt szívemben a szerelem tüze s fellobbant más iránt. Szerettem Irmát ép oly szenvedélyvel, miként önt szerettem!

Ne kárhoztasson ezért! Kárhoztatandó volt-e ön akkor, midőn érzelmeinek parancsolni nem tudva, elhagyta férjét, hogy engem kövessen?

Összes birtokom ugyan az ön pénzén lett visszaválva, de mivel saját akarata szerint a telekkönyvbe kettőnk nevére irattam s éveken át gondoztam, tehát az épület egyik felét elfoglalhatnám s ön a másik részében kényelemben lehetne, de hogy látásunk ne zavarja nyugalmát, utazni megyünk Irmával. Majd később valamit kigondolunk, hogy ez ügy miként intézzessék el mindhármunkra nézve legjobban.

Higgye el, fáj nekem, hogy önnek bánatot okozék, de ön úgy sem lenne boldog oly férfiu oldala mellett, ki önt többé nem szeretheti.

Isten vele!

Lajos.

Ily tartalmu levelet talált Aranka a regelihez felterített asztalon.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sommeuwirth-Isle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss ezégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-piacz,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca.

Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca,
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca,
Frankl Mari tőzsdé és hírlapelárusító Kereskedelmi csarnok palota Nagypiacz.
M. kir. dohány- és szivar-árudra Zöldfa-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadhatók.

* **A beteg trónörökös.** Ferencz Ferdinánd kir. herceg, aki ez idő szerint jobban van, nemsokára elhagyja a Mendel-szorosbeli üdülő helyet, ahol már kezd hűvös lenni és déli vidékre költözik, valamelyik dalmát szigetre. Innen, ha majd a kemény tél bekövetkezik, még melegebb vidékre megy. Schrötter, a híres professzor, éppen azért utazott a beteghez, hogy megvizsgálja és ennek alapján tanácsot adjon a teelésre nézve.

* **Járásbírósg Erdmihályfalván.** Az erdmihályfalvai járás lakossága már régen érzi annak a hátrányát, hogy nincs a járás területén járásbírósg, holott a járás központja fejlettségénél és más előnyei mellett megfelelne a járásbírósgok székhelyeihez kötött feltételeknek. Erdmihályfalva község előjárósága most kérelmezi egy járásbírósg felállítását a járás területére kiterjedő hatáskörrel.

* **A város esatornázási ügye.** A tanács tegnap tartott ülésében tárgyalta a belügyminiszternek a város esatornázása ügyében kelt leiratát, melylyel a Walsér Ferencz-féle részvénytársasággal a esatornázási előmunkálatokra kötött szerződést jóváhagyta. Egyéb szükséges intézkedéseken kívül a tanács felhívta nevezett vállalatot, miszerint a szerződésileg megállapított munkálatokat a kikötött 18 hónapon belül foganatosíttassa.

* **Megeserélt állatorvosi székhely.** Komádiból a járási állatorvos székhelyét Erdmihályfalvára helyezték át.

* **Megmérgezte a családját.** Borzasztó módon akarta kipusztítani családját Sury József vágyszerdahelyi tehetős gazdaember. E hó 15-én, vasárnap délelőtt, templombamenetel előtt arze-

Ó is azt hitte, hogy Lajos tegnap elutazott s így csak Irmát várta, hogy költsék el ketten a reggelit. Midőn a levél szemébe ötlött, azt hitte, hogy férje valami közönséges ügyben ír neki, de amint átolvasta, arca elfehéredett.

— Ah! kiáltá szivrepesztő hangon, elejtve a levelet s kezeit szívére szorítá, mely mintha megkövült volna, nem dobogott s a könyek, melyek kebléből szeméihez feltörni akartak, mintha megfagytak volna.

Darabig ült mozdulatlanul, szeméi mereven bámultak a semmiségbe. Leike előtt elsötétült minden. És a sötétségből egy kép bontakozott ki, melyet a fantázia esetje rajzolt eléje. Annak a férfunak halvány szenvedő arcát látta, ki őt oly igazi mély bensőséggel szeretta, kinek az oltárnál örök hűséget esküdött s a kit egy másikért — egy érdemtelennért — hűtlenül elhagyott.

Aztán látta amint azt a megtört alakot, mert nem bírt tovább küzdeni az élet-szenvedéseivel, a halál karjaiba fogadta.

— Megérdemlem sorsomat, de megbűnhödtem vétkemért! — sóhajtá kinosan. Most már adj erőt Istenem, hogy birjam elviselni a szenvedést, a milyenhez hasonló egykor én okoztam férjemnek s a mely a szegény jó embert a sirba dönté!

S mintha az ég megszánta volna gyötrelmeért, megkövült szíve újra dobogott, a jég felolvadt kebléről s szeméit jótékony könyek nedvesíték. Arcát két kezébe temetve, a szék karjára borult és hangosan sirt, zokogott.

nikumot kevert a fővő levesbe. Mikor a család hazaérkezett a templomból, azonnal ebédhez ült. Alig ettek egy-két kanálhyit a levesből, mindn. ájan rosszul lettek. Az asszony, kiborzasztó sejtelen támadt, lármát ütött s az összeesődült szomszédok rögtön orvosért küldtek. — Ennek köszönhető, hogy eddig csak a legkisebb fiu halt meg, de Sury ipja, a 70 éves Vranka István is aligha marad életben. — A család többi 5 tagja már tul van a veszélyen. Mikor a dolog híre elterjedt, a községi bírő azonnal megjelent a helyszínen s elrendelte, hogy tartsanak kéznél vizet és vizsgálják meg a csürt és kazlakat, mert Sury azzal fenyegette családját, hogy mindent föléget. A kutatók a pajtához érve, a megszököttnek hitt Sury maga nyitotta ki az ajtót, s el akarta kergetni az embereket, de a bírő elfogatta. A csürtben megtalálták a mérget tartalmazó dobozt is, melyben még mintegy 10—15 grammnyi arzenikum volt. A esendőrök megérkezésük után mindjárt vállaltára fogták Suryt, a ki mindent tagadott s ártatlannak bizonyította magát, de azért vasra verve vitték a szeredi esendőrlaktanyába.

* **A királyváró Kolozsvár.** Kolozsvár tanácsa, mint írják, plakátokon szőlította fel a testületeket, az ifjuságot és a tanintézeteket, hogy sorfalat álljanak a bevonulás alkalmából. A pályaudvaron megkezdték a díszítést. Díszítik javában a Nagy-utczát is és egész parkká varázsolják a főtér, amelyen a király szállása lesz.

* **Kettészakadt vonat.** Vasárnap egymást követték az államvasutak vonalán az Aradról Radnára induló vonatok, telve aradi buesusokkal. Mintegy 8—10 ezer ember fordult meg e napon Radnán. Az este 10 órakor visszaérkező külön vonattal egy kis malőr történt, amelynyiben Paulison a vonattól néhány személykocsi elszakadt s így csak egy órai késéssel érkeztek be a buesusok az aradi indóházba.

* **Jóváhagyott közgyűlési határozat.** A belügyminiszter jóváhagyta a város törvényhatósági bizottság azon határozatát, mely szerint az ismétlődő tanköteles korban levő leányok oktatására az olasz, újvárosi és váraljai városrészekben az 1895—96. tanévtől kezdődőleg megnyitandó három osztály vezetését teljesítő 3 községi tanítónő részére évi 100—100 ft díjösszeget szavazott meg.

Azt mondhatná a tisztelt olvasó, hogy a sors igaztalan volt: Arankának megtorolta vétkeit, holott Lajos, a nőcsábító, sokkal inkább rászolgált erre. Ez úgy van. Hanem azért én mégsem kétekedem a sors igazságosságában: hiszem, hogy előbb, vagy később, de megtorolja a vétket. Hogy miként fog Lajos bünhődni, az most még a jövő titka.

Mi Irmát illeti, őt nem igen lehet kárhoztatni. Anya nélkül nevelkedett: nem volt aki lelkébe plántálja a jó és rossz fogalmát. A zsenge korban a lélek fogékony s ha akkor beplántálnak oda nemes növényt, vagy burjánt, az aztán az egész életre gyökeret ver a lélekben. Irmát gyermekkorában nem oktatták. Ifju tapasztalatlan lévén nem ismerte a világot s mert a sors oly emberrel hozta össze, ki nem tartotta bűnnek csábító szavaival elszédeni, kárhoztatandó-e, hogy nem bírt erős maradni?

Különbben szerettem volna, hogy e történet szereplői közül bár egyiket, mint rendíthetetlen jellemet mutathattam volna be a szíves olvasónak, de nem az én hibám, hogy mindegyik oly ingatag, gyenge jellemmel bírt.

Apróság.

Párisi élez. Két birkozó találkozik a cirrus elött. — Milyen nevet választottál? kérdi az egyik a másiktól. — A »bellavillei köfal« nevet. — Én jobbat választottam. — Melyik az? — Panama-részvény-szelvény. — ? — No mert azt sohasem vágják le.

* **Primícia.** Zsálik Privát irgalmas rendü ujennan felszentelt áldozár ma reggel 8 órakor tartja első miséjét az irgalmasok templomában Ponty Kelemen manufactorsága mellett. Segédkezni fognak Rérmann Márton m.-peterdi plébános és a rendtársai.

* **Örült a vonaton.** A tegnap hajnalban Nagyvárad felől távozó vonat utasai kellemetlen meglepetésben részesültek. A II. osztály egyik utasa Szilvási Ábrahám vidéki kereskedő, a ki Debreczenen akart átutazni, ledobta magáról ruháit s a vonat ablakain kiakart ugrani. Az utasoknak nagy erőfeszítésükbe került, míg a vonaton megörült utast megakadályozhatták terében. Szilvásit őrizet alá vették, s úgy utazott tovább.

* **Uj doktor.** Dr. Bozoky Alajos jogakadémiai igazgató szép reményekre jogosító fia Géza, Hlatky Endre ügyvéd irodavezetője tegnap tette le a budapesti egyetemen a doktorátust.

* **Négy napig aludt.** A komáromi hajóállomáson e hó 12-én egy előkelően öltözött hölgyet találtak alvó állapotban. Mint később kiderült, az illető a budapest-bécsi hajón utazott s olyan mélyen aludt, hogy a hajószemélyzet Komáromnál kitétte, hogy orvosi ápolásban részesítsék. A nőt kórházba szállították s megtették minden ébresztési kísérletet, de siker nélkül. E hó 16-án végre fölébredt az alvó nő. Roppantul csodálkozott helyzetén s nehezen tudták neki megmagyarázni, hogy teljes négy napon át aludt. A nő könyörögve kérte az orvosokat, hogy nevet hallgassák el, mert családja igen előkelő körökben van s az eset kellemetlenül lepné meg őket. A nő már tovább is utazott Bécs felé.

* **Katonai hírek.** Az erdélyi király gyakorlatra vonuló hadfiak, kik jelenleg Mező-Telged és Rév közötti falvakban táboroznak, a rossz időjárás miatt igen sok nélkülözést állnak ki és nagyon sanyaru állapotban vannak. Különösen megviselte az eddig Belényesben és környékén táborozott ezredeket az az út, a melyet megtettek a Fekete-Körös völgyéből a Sebes-Körös völgyébe, a mennyiben az erdei és hegyi utakat, amelyek a nélkül is gyarló állapotban voltak; az esőzés csaknem járhatlanná tette, úgy, hogy a tüzérség az ágyukat csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudta átszállítani. A rossz időjárás miatt az élelmi szerek szállítása is nagy nehézséggel jár. Szegények alig is várják már, hogy elteljék az a még hátralevő tíz nap, a melynek elteltével aztán hazatérhetnek, ismét élvezhetik a csakugyan megérdemelt nyugalmat. Meg is emlegetik ezt a manővert!

* **Halálozás.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak fájdalomtelt szívvel tudatják a legjobb férj, atya, testvér és rokonnak Szegedy József, m. k. útmesternek folyó évi szeptember hó 17-én d. u. 3 órakor, élte 40-ik, boldog házassága 10-ik évében hirtelen történt elhunytát.

A megboldogult drága halott földi maradványai folyó hó 19-én d. u. 3 órakor fognak Starovevszky-utca 126-ik sz. alatt levő lakásánál, az ev. ref. egyház szertartása szerinti ima után olaszii sirkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nvárad, 1895. szept. hó 18-án. Béke poraira! Özv. Szegedy Józsefné, szül. Nagy Lidia az elhunyt neje. Szegedy Géza, Szegedy Elemér, Szegedy Oszkár, az elhunyt gyermekei. Szegedy András az elhunyt édes atyja. Szegedy Andrásné, szül. Lázár Juliánna az elhunyt nevelő anyja. Szegedy András, Szegedy Zsófia, Szegedy Juliánna az elhunyt testvérei. Lázár Ida, férj. Hant Frigyesné az elhunyt unokatestvére. Nagy Márton az elhunyt apósa. Erdélyi Erzsébet, férj. Szegedy Andrásné, Puskás Juliánna férj. Nagy Mártonné, Pethő Erzsébet, férj. Nagy Benedekné az elhunyt sógornője. Nagy Márton, Nagy Benedek, Vas Lajos, Hant Frigyes az elhunyt sógorai.

* **Uj gazdasági tudósító.** Földművelésügyi miniszter Somogyi Béla gazdatisztet a beéli járás gazdasági tudósítására nevezte ki.

* **Rimanóczy Kálmán alapítványai.** Köztisztelőben álló hírneves építészünk! Rimanóczy Kálmán, midőn a vízvezetéki telep létesítésére szükséges területet a városnak eladta, a kikötött 15000 frt vételárat jótékonycélú alapítványokra ajándékozta oda, és pedig 5000 frtot oly czélból, hogy ennek kamatai legjobb magaviseletű és előmenetelű iparos tanoncok közt osztassanak ki. — 5000 frtot a városi árvaház részére aképpen, hogy a kamatok az árvaház czéljaira fordítandók. — 3000 frtot a létesítendő városi gyermek-kórház javára, mely összeg természetesen annak felépültéig tökéletesítendő, s annak idején kamatai a gyermek-kórház czéljaira fordítandók. — s végül 2000 frtot a helybeli »Szent Vince-intézet« részére adományozott, hol ezen összeg egy árva neveltetésére külön alapítványi levél értelmében lesz kezelendő. A tanács tegnap tartott ülésében utalványozta ki a rendeltetési czélnak megfelelően az egész összeget. A városi pénztárban kezelendő 3 alapítvány »Rimanóczy Kálmán-alapítvány« ezimén fog kezeltetni. A nemesemberbarát ezen nagyelkü s manapság oly ritka tette dicséretre nem szorul, melyre ismert szerénységénél fogva számot nem is tart, éppen ezért örömmel, kötelességszerűleg regisztráljuk e nemes, követendő példát, mire szerénysége mellett is elmondhatja magáról »Exegi monumentum aere peremius!«

* **Nyereményre alakult szövetkezetek.** A pénzügyminiszter fölmerült kérdés alkalmából kijelentette, hogy a bélyeg- és illetékmentességi kedvezményekre csak oly élelmezési szövetkezetek üzleti könyvei tarthatnak igényt, amelyek önszegélyző-egyletek minőségével bírnak, vagyis amelyek üzlete a saját tagjainak nyújtott élelmezésen túl más nyereségre vagy kereseti ágra nem terjed ki. Nem sorolhatók az ily élelmezési (önszegélyző) egyletek és társulatok közé, hanem kétségtelenül közkereseti társaságnak minősítendő az oly szövetkezetek, melyek a tagjaik által szállított czikkek elárúsításával foglalkoznak s tagjaikat a szállítás arányában részesítik az értékesítés által elért haszonra. Ezekre a szövetkezetekre tehát nem nyerhet alkalmazást az üzleti könyvek bélyeg- és illetékmentességi kedvezményre.

* **Dr. Kelen Lipót.** A nagyváradai társadalom érzékeny veszteséget szenvedett, egy közszeretben és tisztelőben álló férfit Dr. Kelen Lipót elhunytával. Nem jött váratlanul halálának híre. A gyilkoló rák egyre terjedt, s a tevékeny férfit teste közeledett az enyészet felé s a katasztrófa tngnap reggel csakugyan beállott. Családja ott állt a haldokló ágyánál s annak a közelében lehelte ki lelkét.

A temetést már tegnap délután megtartották s résztvettek azon a polgári és katonai előkelőségek egyaránt.

Egy század honvédség ment a koporsó előtt Csanády százados vezérlete mellett s az elhunyt ezredorvost átadták az enyészetnek, a néhány hónap előtt még életerős férfit ott fekszik a velencei temetőben.

A család nem adott ki gyászjelentést s jobb ismerőseit s rokonait a család sürgönyileg értesítette a lesújtó hírről.

A temetési szertartást Kecskeméthy Lipót főrabbi végezte s azok, kik az idő rövidsége miatt nem vehettek részt a temetésen, részvét iratot intéztek a gyászoló családhoz.

Nyugodjék békével.

* **Egy szép leány tragédiája.** Megrendítő szerencsétlenség történt Mátra-Verebélyen, Stubnya mellett, mely ismét csak azt bizonyítja rettentő példaként, hogy nem szabad a fegy-

verrel játszani. Papp Gyula verebélyi közjegyző viruló szép leánya, a 16 éves Margit, tegnap tréfálkozva vette le a szegről atyja hat lövetű revolverét s a szobában levő testvéreire fogta. Az apró gyereksereg sikoltozva szétfutott s nénjük hiába biztatta őket, hogy ne féljenek, nem lesz semmi bajuk, hiszen a revolver nincs megtöltve. A gyermekek azonban az ajtó mellől nem mozdultak. Erre a leány kacagva illesztette a revolvert a fejéhez s vidáman kiáltott testvérei felé: »Lássátok, nincs megtöltve« s hogy még jobban meggyőzze őket, le is csapta a fegyver kakasát. A revolver e perczen nagyot durrant, s a golyó a szerencsétlen leány fejébe furódott s nyomban kioltotta a fiatal életet. Testvérei, a kik látták, hogy Margit a földre roskadt, sikoltozva hívták be a szülőket, a kik viruló szép leányok hidegülő holttestét ott találták a szoba padlóján. A megrendítő szerencsétlenség az egész vidéken mély részvétet keltett.

* **Május szeptemberben.** Bács-Almásan igazi tavasz van. Legelők, rétek ott és a környéken újra zöldülnek, a fák másodsorú rügyeznek és az orgona hatalmas, pompás, nagy illatú virágokat hoz, akár májusban. Második virágát hullatja az akác s a dombok verőfényes oldalán a kakukfű illatától terhes a levegő.

* **Rendőri hírek.** Ellopott bicikli. Dr. Döry Ferenc helybeli fogorvosnak tegnap délelőtt főútczai udvaráról egy 250 frt értékű biciklijét ellopták. A fiu a bicikli keresésére indult, mignem Sajósi zálogházában azt meg is találták. — **Összeesett a nagypiaczon.** Herczeg Gábor napszámos tegnap délelőtt a nagypiaczon összeesett. Esméletlenül kórházba szállították. Zsebeiben 177 frt 50 kr készpénzt találtak.

* **RÖVID HIREK.** Ráczvároson a tegnapelőtti bucsun véres összeütközés volt a parasztok és rendőrök között, melynek csak a pécsi rendőrök megérkezése vetett véget, kik a főkolompokat letartóztatták. — **Kassán** egy veszett eb megmarta Aranyossy Gusztáv ügyvéd gyermekeit, kiket gyógykezelés végett felhoztak a budapesti Pasteur-intézetbe. — **Pécsen** Benedek József asztalos segéd ittas állapotban előbb hasba szurta, majd pedig felakasztotta magát. — **Gálfalván** Papreska Zsuzsanna ismeretlen okból felakasztotta magát.

* **Koczka A.-féle** állatseregletet még mindig sokan látogatják, mert valóban igen érdekes mutatókat produkálnak. Különösen figyelemre méltó az az állatszelidítő birkózása a medvével és a trapezen játszó leopárd-pár.

x **Lapunk** hirdetési rovatában megjelent **Flegman Armin** hirdetésére felhívjuk olvasóinkat, különösen a hölgyeket fogja érdekelni.

Biharvármegye virilisei.

Biharvármegye igazoló választmánya összeállította már a vármegye jövő 1896. évi legtöbb adót fizető bizottság névsorát, amelyet a tegnapi közgyűlésnek is bemutattak.

A virilisek névsora a következő:

Dr. Schlauch Lőrincz, bíbornok lat. szert. püspök 66,956 frt 91 kr, Dr. Nogáll János n. prépost, 1. sz. c. püspök 9,604 frt 14 kr, Gróf Schtubenberg József, birtokos 7770 frt 38 kr, Dr. Wolafka Nándor, kis prépost, 1. sz. felszentelt püspök, 7446 frt 42 kr, Tisza Kálmán, országgyűlési képviselő, 7255 frt 98 kr, Pável Mihály, gör. kath. püspök, 5401 frt 40 kr, Gorove János birtokos, 4744 frt 71 kr, Grósz Zsigmond birtokos, 4740 frt 87 kr, Gróf Zichy Tivadar, birtokos, 4523 irt 36 kr, Winkler József, Fraknoi Vitmos, Belopotoczky Kálmán, Zajnay János, Zeley János, Szakszó Rezső, Széchényi Jenő, Andrassy János, Schiffner Ede, Bunyitay Vince, latinszerartásu kanonokok egyenként 4096 frt 59 kr, Böllöny Sándor birtokos, 3856 frt 92 kr, Schwartz Jakab birtokos, 3850 frt 90 kr, Br. Bors Frigyes birtokos, 3829 frt 68 kr, Juricskay Mór birtokos, 3713 frt 82 kr, Gróf Zichy Edmund birtokos, 3675 frt 27

kr. Des Echerolles Kruspér Sándor birtokos, 3620 frt 23 kr, Lovassy Ferencz birtokos, 3329 frt 50 kr, Szunyogh Szabolcs, országgyűlési képviselő, 3189 frt 68 kr, Schwarcz Ignác birtokos, 3106 frt 97 kr, Báró Königswarter Hermann birtokos, 3093 frt 42 kr, Schwarz Abraham birtokos, 3061 frt 43 kr, Gróf Kornis Károly birtokos, 3008 frt 13 kr, Militzer Jakab bérlő 2843 frt 93 kr, Militzer Gyula bérlő, 2843 frt 93 kr, Lukács Antal földhitelintézeti igazgató, 2484 frt 78 kr, Beöthy Akos orsz. képvis. 2410 frt 60 kr, Gróf Károlyi Gyula birtokos, 2377 frt 89 kr, Fisch Ignác bérlő, 2209 frt 68 kr, Markovits Kálmán orsz. képviselő 2187 frt 91 kr, Gr. Rhédey Gábor birtokos, 1996 frt 09 kr, Gróf Zichy Jenő birtokos, 1990 frt 68 kr, Telegdi József orsz. képviselő 1978 92 kr, Stern Márton bérlő, 1912 frt 50 kr, Áron Salamon bérlő, 1802 frt 47 kr, Steiner Armin bérlő, 1859 frt 73 kr, Elek Gusztáv, sz. k. honvédszáz ezredes, 1838 frt 21 kr, Gr. Grouy Endre birtokos, 1823 frt 79 kr, Markovits Antal birtokos, 1760 frt 61 kr, Militzer Jónás birtokos 1728 frt 33 kr, Szunyogh Zsigmond birtokos, 1695 frt 6 kr, Id. Nadányi Miklós birtokos, 1685 frt 57 kr, Báró Vay Ödön birtokos, 1664 forint 52 krajczár, Lichtschein Mózes birtokos 1645 frt 89 krajczár, Schwarcz Ferencz bérlő 1653 forint 06 krajczár, Schwartz Ferencz birtokos 1606 frt 06 kr, Örley Kálmán bérlő 1575 frt 84 kr, id. Tóth László birtokos 1558 frt 87 kr, Tóth István birtokos 1558 frt 87 kr, Tóth Mihály birtokos 1558 frt 87 kr, Tóth György birtokos 1494 frt 05 kr, Fleischer Mór, Fleischer Manó, Fleischer Miksa bérlők 1440 frt 21 kr, Kertmegi Sándor birtokos 1417 frt 12 kr, Sternthal Adolf birt. 1378 frt 59 kr, Körössy Sándor birt. 1335 frt 51 kr, Des Echerolles Kruspér Károly 1316 frt Bleyer Adolf bérlő 1294 frt 41 kr, Edelstein Miksa bérlő 1282 frt 97 kr, dr. Beöthy László főispán 1234 frt 52 kr, Steiner Arthur bérlő 1230 frt 60 kr, Balázsházy Bertalan birtokos 1230 frt 40 kr, Bleyer Jenő bérlő 1225 frt 21 kr, Bleyer Manó bérlő 1225 frt 20 kr, Szilágyi Ferencz birtokos 1194 frt 70 kr, Szilágyi Jenő birtokos 1187 frt 43 kr, Wertheimstein Alfréd birtokos 1185 frt 97 kr, Schwartz Jakab birt. 1181 frt 69 kr, Pollák Vilmos, bérlő 1152 frt 96 kr, Mezey József bérlő 1135 frt 04 kr, Fleischer Mór birtokos 1125 frt 60 kr, Klobusitzky Béla birtokos 1103 frt 55 kr, Lichtschein Menyhért birtokos 1087 frt 23 kr, Farkas Sieh bérlő 1059 frt 35 kr, Vinter Károly bérlő 1055 frt 13 kr, Mártonffy Gyula birtokos 1046 frt 26 kr, Grüner Simon bérlő 1036 frt 18 kr, Beck Henrik bérlő 1016 forint 82 kr, Kohner Ágost bérlő 983 frt 90 kr, Lakatos Antal bérlő 972 frt 45 kr, Nadányi Jenő birtokos 954 frt 06 kr, Winkler Jakab bérlő 953 frt 46 kr, Grosz Ignác bérlő 953 frt 45 kr, Kernáts József bérlő 941 frt 35 kr, Bibó Lambert bérlő 941 frt 35 kr, gr. Pongrácz Vilmos birt. 930 frt 19 kr, Csapó Ferencz m. k. főmérn. 925 frt 92 kr, Gr. Seilern Károly birt. 913 frt 73 kr, Ertsey Sándor, ügyvéd 897 frt 03 kr, Kövér Viktor, birtokos 896 frt 57 kr, Lakatos János, birtokos 895 frt 10 kr, Stepan István, birtokos 891 frt 82 kr, Zathureczky Albert, birtokos 870 frt 47 kr, Olasz Elemér, birtokos 860 frt 09 kr, Marjai Péter, lelkész 859 frt 54 kr, Telegdi Lajos birtokos 858 frt 20 kr, Bügler Jakab bérlő 855 frt 06 kr, Leitgeb Imre birtokos 847 frt 88 kr, Ifj. Balogh László birtokos 835 frt 01 kr, Altmann Ignác birt. 829 frt 46 kr, Léderer Manó birt. 822 frt 05 kr, Fráter Vincze birt. 814 frt 77 kr, Dobsa Lajos birt. 800 frt 60 kr, Weiszlovits Gyula bérlő 799 frt 99 kr, Weiszlovits Emil bérlő 799 forint 98 kr, Guttmann Albert bérlő 796 frt 20 kr, Meskó Boldizsár bérlő 787 frt 91 kr, Spitzer Farkas bérlő 780 frt 25 kr, Czeglédy Imre ügyvéd 777 frt 68 kr, B. Kiss András birt. 774 frt 41 kr, Czifra Gerő várm. főpénzt. 758 frt 88 kr, Beliczey István birtokos 753 frt 61 kr, Berger Armin bérlő 748 frt 60 kr, Jakabfi Lipót bérlő 747 forint 90 kr, Nagy Lajos birt. 747 frt 09 kr, Péchy Tamás orsz. képvis. 740 frt 07 kr, Draveczky Gyula birtokos 732 frt 98 kr, Kepes Nándor birt. 718 frt 98 kr, Dr. Szabó Ferencz bérlő 717 frt 90 kr, Asztalos Sándor birt. 715 frt 60 kr, Diósi Izrael bérlő 713 frt 53 kr, Szabó József birt. 712 frt

12 kr, Farkas László bérlő 705 frt 05 kr, Balogh Lajos ügyvéd 702 frt, Zakar István keresk. 697 frt 16 kr, Sternthal Arthur bérlő 695 frt 05 kr, Csanak Jenő birtokos 693 forint 08 kr, Polyák Károly bérlő 683 forint 17 kr, Deutsch Ferencz bérlő 668 frt 15 kr, Léderer Márton bérlő 667 frt 12 br, Erdős István bérlő 663 frt 11 kr, Szabó Pál bérlő 659 frt 43 kr, Jasztrabszky Kálmán birtokos 656 forint 24 krajczár, Fekete Sándor birtokos 648 forint 31 krajczár, Sárvári István, bérlő 643 frt 52 kr, Rigó Lajos, országgy. képviselő, ref. lelkész 638 frt 84 kr, Reviczky Emil birtokos 636 frt 79 kr, Jelentsik István tvszéki bírő 634 frt 17 kr, Teleszky István orsz. képviselő 633 frt 03 kr, Ifj. Schwarz Abraham bérlő 630 frt 24 kr, Korda Andor birtokos 629 frt 82 kr, Penkert Mihály gyógyszerész 627 frt 50 kr, Berger Antal bérlő 621 frt 7 kr, Karsch Lollion lelkész 619 frt 60 kr, Márton István ügyvéd 618 frt 72 kr, Dr. Ádám Sándor birt. 618 frt 11 kr, Ádám Imre birtokos 618 frt 10 kr, Vincze Pál bérlő 616 frt 17 kr, Besenyei Mihály birtokos 609 frt 8 kr, Paksy Albert birtokos 606 forint 23 krajczár, Noszlopi Gyula orsz. gyűl. képviselő 603 frt 97 kr, Véghső Gellért orsz. gyűl. képviselő 601 frt 70 kr, Jámbor Ferencz birt. 594 frt 6 kr, Kepes Lipót bérlő 592 frt 32 kr, Leszkay János birtokos 590 frt 92 kr, Gyémánt Mihály bérlő 586 frt 49 kr, Kállay László birtokos 581 frt 92 kr, Ertsey Géza birtokos 581 frt 90 kr, Dr. Miskolczy Imre, közegészségügyi felügyelő 578 frt 93 kr, Feldheim Albert bérlő 576 frt 31 kr, Szabó József lelkész 576 frt 20 kr, Balogh György birtokos 565 frt 46 kr, Dr. Váry Szabó Béla orvos 562 frt 55 kr, Sternberg Lázár bérlő 549 frt 77 kr, Czinecz Ignác birtokos 548 frt 30 kr, Feldmann Ignác, birt. 547 frt 10 kr, Miskolczy György ny. törv. bírő 540 frt 9 kr, Sternthal Farkas bérlő 535 frt Ifj. Racsek János bérlő 535 forint 19 krajczár, Dr. Balogh Elek orvos 533 forint 98 krajczár, Bernáth István birt. 533 frt 66 kr, Róth József birt. 531 frt 68 kr, Rosenfeld József bérlő 527 frt 24 kr, Fráter Béla birtokos 526 frt 93 kr, Miskolczy Jenő birtokos 525 frt 09 kr, Barthos Gyula birtokos 523 frt 32 kr, Kepes Ignác bérlő 513 frt 40 kr, Középpessy Kálmán birtokos 512 frt 41 kr, Kenéz Sándor járásbíró 510 frt 80 kr, Szikszay Lajos 510 forint, Baranovich Ferencz birtokos 509 frt 78 kr, Kovács Akos bérlő 507 frt 20 kr, Dienes Lajos birtokos 505 frt 85 kr, Lichtmann József bérlő 503 frt 10 kr, Barthos Gábor birtokos 500 frt, Bokor Gyula bérlő 499 frt 45 kr, id. Egán Lajos birtokos 498 frt 73 kr, Magyar Bálint birtokos 497 frt, Báró Döry József ny. főispán 495 frt 52 kr, Kovács József birtokos 493 frt 66 kr, Rigó Ferencz birtokos 494 frt 44 kr, Léderer József kereskedő 485 frt 16 kr, Friedman Benő, bérlő 478 frt 37 kr, Pappszász Károly birtokos 476 frt 28 kr, Ehrenfeld Mór bérlő 475 frt 10 kr, Kuthy Károly ügyvéd 472 frt 60 kr, Habókay József ügyvéd 472 frt 41 kr, Steiner Bernát bérlő 469 frt 35 kr, Végh Vincze lelkész 465 frt 70 kr, Kálmándy Mihály birtokos 462 frt 37 kr, Ujlaky Ferencz járási orvos 459 frt 42 kr, Sántha István ügyvéd 458 frt 16 kr, Csomák János lelkész 457 frt 50 kr, Szép Sámuel ügyvéd 457 frt, Markovits Vincze birtokos 456 frt 83 kr, Markovits Károly birtokos 454 frt 52 kr, Beck Ignác bérlő 453 frt, br. Wildburg Aladár birtokos 451 frt 60 kr, Varga Sándor birtokos 451 frt 29 kr, Kenyeres János bérlő 443 frt 35 kr, Lévi Sámuel birtokos 442 frt 76 kr, Berger Mór bérlő 442 frt 35 kr, Balku József birtokos 437 frt, Glück Adolf bérlő 435 frt 03 kr, Jakó Pál nyugalmazott járásbíró 430 frt, Bay Sándor birtokos 425 frt 16 kr, Csanády Ferencz birtokos 419 forint 41 krajczár, Csanády Jenő szolgabíró 419 frt 41 krajczár, Alacs Károly lelkész 419 frt 14 krajczár, Rózsavölgyi L. birtokos 416 frt 30 krajczár, Ifj. Nadányi Miklós birtokos 414 frt 02 krajczár, Szentgyörgyi Miklós birtokos 413 frt 90 krajczár, Kornstein Emil bérlő 413 frt 89 krajczár, Kornstein Herman bérlő 413 frt 89 krajczár, dr. Bóth János orvos 411 frt 22 krajczár, Feiler József bérlő 411 frt 05 krajczár, Schwarz Gyula bérlő 408 frt 77 krajczár, Lévi József kereskedő 405 frt 13 krajczár, Boicz Constantin ügyvéd 404 frt 92 krajczár, Róth Albert, birtokos 404 frt 06 krajczár, Nyíri István birtokos 402 frt 06 krajczár,

Ujvári Ödön birtokos 401 frt 69 krajczár, Plattly Miklós birtokos 400 frt 58 krajczár, Zsigó Endre mérnök 400 frt 56 krajczár, Bügler Vilmos bérlő 399 frt 50 krajczár, Lichtmann Menyhért bérlő 399 frt 38 krajczár, Szunyogh Péter alispán 399 frt 05 krajczár, Karácsony Lajos birtokos 397 frt 94 krajczár, Szunyogh Zoltán birtokos 397 frt 90 krajczár, Olasz Gyula tvszéki bírő 396 frt 56 krajczár, Fleischer Ignác bérlő 395 frt 74 krajczár, Vidovich György lelkész 392 forint 06 krajczár, Idősb. Gálbory Sámuel birtokos 392 forint 05 krajczár, Weinberger Jakab birtokos 391 frt 91 krajczár, Balogh Boldizsár földbirtokos 386 frt 99 krajczár, Balogh Elemér közig. gyakornok 386 frt, Balogh Tihamér birtokos 381 frt 99 krajczár, Reismann Jakab bérlő 385 frt 46 krajczár, Schwimmer József bérlő 385 frt 29 krajczár, Reizner Ede bérlő 384 frt 75 krajczár, Köhalmi Ferencz birtokos 382 frt 06 krajczár, Beöthy Sándor birtokos 379 frt 90 krajczár, Gyöngyösi István birtokos 379 frt 08 krajczár, Baranyi Zsigmond birtokos 378 frt 58 krajczár, Weisz Mór kereskedő 377 frt 20 krajczár, Holwéd Vilmos birtokos 377 frt 20 krajczár, Nagy Endre kir. jbirő 375 frt 80 krajczár, Lukács Géza birtokos 375 frt 25 krajczár, Lovas Károly birtokos 375 frt 08 krajczár, Száhlender Károly birtokos 372 frt 12 krajczár, M. Koti János birtokos 372 frt 84 krajczár, Zsilinszky Béla bérlő 372 frt 20 krajczár, Hermann Péter jegyző 371 frt 46 krajczár, Fejér Nándor plébános 368 frt 68 krajczár, Mayr Gyula birtokos 368 frt 43 krajczár, Klein Mihály birtokos 368 forint 41 krajczár, Bereczky Géza birtokos 365 frt 53 krajczár, Szóke József jegyző 363 frt 09 krajczár, Kiss Miklós birtokos 463 frt 05 krajczár, Bartha Imre birtokos 362 frt 55 krajczár, id. Varga Károly birtokos 462 frt 44 krajczár, Szabó Gyula birtokos 362 frt 42 krajczár, Biró Bálint birtokos 360 frt 72 krajczár, Czajlik György gyógyszerész 360 frt 38 krajczár, Zs. Szabó János birtokos 460 frt 35 krajczár, Fleischer Jakab birtokos 360 frt 15 krajczár, Fleischer Vilmos birt. 360 frt 15 krajczár, Rézmán Márton lelkész 357 frt 18 krajczár, Steiner Sámuel bérlő 355 frt 68 krajczár, Mezey Márton birt. 355 frt 57 krajczár, Fényes Balázs birt. 355 frt, Miskolczy Hugó birtokos 354 frt 90 krajczár, Márton Ferencz birt. 353 frt 53 krajczár, Berger Dániel bérlő 352 frt 87 krajczár, Szuhaneck Antal plébános 350 frt 34 krajczár, Haranghy Bálint birtokos 347 frt 88 krajczár, Geizinger Mátyás birt. 345 frt 15 krajczár.

A hegyi választmány ülése.

— Szeptember 18. —

A nagyváradi hegyközség választmánya, tegnap délután négy órakerület tartott a városához nagytermében.

Dr. Sipos Árpád elnöklete alatt jelen voltak: dr. Kutiák Agoston, Füredy László, Csobánecz Lajos, Tichy Gyula, Szeghalmi Bálint, Bordé Ferencz és Márkus János hegybíró.

A tárgysorozat első pontját,

a kormánybiztos leirata

képezte. A borászati kormánybiztos leirata szerint a szőlőtelepen a fásoltványban előfordult kár Jablonowszky József rovar tanár jelentése szerint a már kész megfogamzott oltványok hajtásait a »vetési bagoly hernyó, nem pedig az opátrium subotusum« pusztította el.

A meglepő fogamzási eredmények a megalapítás szerint, mintegy 80% lett elpusztítva s azonban megnyugtatóra a szőlőbirtokosságának tudatja a kormánybiztos, hogy ez nem élőködik a szőlőkön s csak szükségből támadja meg s így csak elemi csapásnak lehet nevezni. A gyűlés második tárgya a

Hegybíró jelentése

volt, mely szerint a hegyen a közbiztonság, közegészségügy s a szőlőtermés érettségének előrehaladásáról a lehető legkedvezőbb körülmények uralkodnak s a hegybíró jelentését a választmány egyhangulag tudomásul vette, mely után áttértek a gyűlés tulajdonképpeni tárgyára, az őszi közgyűlés napjának meghatározására.

Mikor lesz a szüret?

Tekintettel a hegyi viszonyokra, továbbá a szüreti vakációt engedélyező különféle iskolákra, a gyűlés szükségesnek tartá ennek megállapítását is, a szeptember hó 20-án tartandó őszi közgyűlés elé vinni.

Ezenkívül még több kisebb ügy került szőnyegre, s úgy a szükséges hat darab permetező gép beszerzésére vonatkozó kérelmet, valamint a többi jelentéktelen ügyeket elfogadták s egyhangu jóváhagyása után elnöklő Dr. Sipos Árpád az ülést pont öt órakor bezárta.

SZINHÁZ.

A kis hörsög.

Tegnap este a kis hörsög került színre. A pompás darabot a jelenlevő közönség élvezettel fogadta, s legtöbb érdeme ebben Réthy Laurának volt, ki remek hangjával e darabban gyönyörködött utoljára a váradi közönséget. A többi szereplők is igyekezettel játszottak s a közönség a legutolsó percig kitűnően szórakozott ez új kellemes darabon.

Réthy Laura bucsú fellépte.

Szintársulatunk kedvelt primadonnája ma bucsúzik el a váradi közönségtől. A »Kis Hörsögöt« választotta utolsó felléptéül, mely darabban már tegnap lebilincselte e közönséget. Ez utolsó fellépése iránt általános az érdeklődés.

TÁVIRATOK.

Menekülés a polgári házasság elől.

Budapest, szept. 18. (Saját tud. táv.) Most szeptember végén az egyházpolitikai törvények életbeléptetése előtt rendkívül sok esküvő lesz a fővárosi templomokban. A budapesti érseki helynöki hivatalba olyan tömegben érkeznek a kihirdetések alól fölmentést kérő kérvények minden plébániából, hogy a kérvényeket kettőzött erővel is alig tudják elintézni. A jegyes párok mind a polgári házasság életbeléptetésével indokolják kérelmüket.

A czeglédi választás.

Czegléd, szept. 18. (Saját tud. táv.) Hegedüs Károlyt Czegléden Bába Molnár Sámuellel szemben 202 szótöbbséggel képviselővé választották. Daczára annak, hogy Kossuth már tegnap lement korteskedni B. Molnár Samu mellett, már le is szavazott, a Kossuth-Bába párt törpe minoritásban maradt. Kossuth tizenkét órakor, mikor látta, hogy a kudarc nem csak a Babáé, hanem abban neki is osztozkodnia kell, visszautazott Budapestre.

A király Kis-Czellben.

Kis-Czell szept. 18. (Saját tud. táv.) A bécsi és budapesti lovas hadosztályok között ma folyt le a nagy küzdelem a kis-czelli határban. A király reggel 7 órakor hagyta el szállását és a manőver terére ment a mely Kis-Czelltől majdnem másfél óra járásnyira terült el.

A mai gyakorlaton csakis a lovasságnak volt szerepe, a azonban ezt remekül játszotta el. Kora reggeltől kémlelte egymást a két hadtest, s csak úgy háromnegyed 9 óra tájt jelenti a tüzelés, hogy immár egymásra akadtak.

Kalocsa és az anyakönyvvezetés.

Budapest, szept. 18. (Saját tud. táv.) Kalocsa képviselőtestülete szept. 16-án 1 szótöbbséggel a következő határozatot hozta meg:

Kalocsa község megtiltja a kinevezett anyakönyvvezetőnek és helyetteseinek, mint autonóm községi szerveknek, a kinevezés elfogadását; midőn ekképp megvonja a személyi erőt a törvény végrehajtásától. megtagadja

együttal a végrehajtás érdekében eddig megkívánt és ezután felmerülhető kiadásokat is.

A helügyminiszter Kalocsára dr. Arandiner György főjegyzőt nevezte ki állami anyakönyvvezetőnek és egy aljegyzőt helyettesnek, a község ezeknek tagadta meg, mint saját közegeinek, a miniszteri kinevezés elfogadását.

A főjegyző óvást tett a határozat ellen, és nyomban felterjesztést intézett Beniczky Lajos alispánhoz.

Nyolczvan milliós kölcsön.

Budapest, szept. 18. (Saját tud. táv.) A m. kir. államvasutakról a függő adóságok rendezésére továbbá a legszükségesebb beruházásokra 80 milliós kölcsön felvételét tervezik. E tekintetben a tárgyalások már folyamatban vannak.

Vajay István beszámolója.

Budapest, szept. 18. (Saját tud. táv.) Vajay István szalontai kerület képviselője Püspök-Bogodon és Magyar-Sároson beszámolót tartott. A képviselőt mindenütt nagy ovációval fogadta a nép. Vajay kifejtette, hogy az egyházpolitikai törvények nagy terheket rónak a népre. Ámde az egyházpolitikai törvényeket emberek hozták, azokat lehet abrogálni, hogy a nép olyan képviselőket választ, akik a keresztény érdekeket szolgálják.

Közgazdaság.

A budapesti termény-főzsde forgalma

1895. szept. 17.

Budapest, szeptember 17. I. Készárúüzlet. Buzát ma bőven kínáltak, a vételkésy körülbelül volt és lanyha irányzat mellett 30.000 q. hazai buza kelt elő krral olesőbb áronak vásároltak.

Tiszavidéki 20 q. 82 k. 6.75 frton. Idegen búzáknak 1000 q. szerb buza 76.8 k. 5.77 frt Rozs irányzata bágyadt ára 2 1/2--5 krral hanyatlott ára 5.45--5.55 frton Budapesten. Tengeri irányzata változatlan és esekély forgalmu.

II. Határidőüzlet. Külföldről ismét olesőbb árjegyzések érkeztek, de mindazonáltal nálunk az irány inkább szilárd, miután gazdáink az olesó árak miatt tartózkodók az eladással.

Előfordult kötések: buza őszre 6.28--6.31 frt, rozs őszre 5.66--5.69 frt, tengeri szeptemb--októberre 5.28--0.00 frton, zab őszre 5.62--5.63 frt, káposzta-repce szeptemberre 9.55--9.65 forinton.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. szeptember 18-án.

Magyar aranyjárdék 4%	121.25
Magyar koronajárdék	99.25
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	124.25
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	102.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	121.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.—
Italméresi jog megváltási kötvény	101.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.75
Magyar nyermény sorsjegy-kölcsön	158.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	148.—
Oszták járdék papirban	100.75
Oszták járdék ezüstben	101.—
Oszták járdék aranyban	122.—
Oszták korona járdék	101.—
1860. osztr. államsorsjegyek	153.50
Oszták-magyar bankrészevény	105.—
Magyar hitelbank részevény	485.—
Oszták hitelintézet részevény	400.50
Oszták-magyar államvasuti részevény	393 1/4
20 frankos arany (Napoleond'or)	956.—
Német birodalmi mérka	58.95
London vista	120.40
Paris vista	47.60
20 márkás arany	11.79

Szerkesztői üzenet.

G. V. P. Alsó-Dobos. Nagybecsű cikkét őszinte köszönettel vettük. Minthogy azonban a körülmény terjedelménél fogva egy számban és egyszerre térszűke miatt nehezen lenne kiadható, szives beleegyezését illetve engedelmét kérjük arra nézve, hogy a cikket egymást követő két számban közölhessük. Egy azt és kérjük tudatni, hogy a »Tiszántul« mely időig küldjük Dobosra.

Magy. egyház irod. iskolája Budapest. Fraknóy Vilmos ő mélt. jelenleg Tátra-Füreden tartózkodik.

Eladó szőlőajtványok.

Janky József nagyváradi szőlőtelepéről — az idei **ősszel** átadandó, mintegy 25 ezer

gyökeres fásajtványok

eladók következő fajokban; **bakator, erdei jubfark, kadarka, olasz riszling, sárfehér Oporto** borfajok, továbbá a legnemesebb **bőventermő fehér és piros Chasselas és muskotály** csemege fajok.

Ára ezrenként 120 frt, száza 13 frt.

Csak tökéletesen összeforrt dús gyökérzetű példányok adatnak ki.

Előjegyzéseket és megrendeléseket mielőbb kérem hozzám juttatni.

Tisztelettel

(234) 6-10

Janky József.

KOCZKA ANTAL

nagy amerikai világhírű

állatsereglete

a Nagypiacz-téren, a Panoptikummal szemben.

Csak rövid ideig látható nagy anatómiai

MUZEUM és PANOPTIKUM

Nyitva naponta reggel 8 órától este 8 óráig.

Belépti-díj a panoptikumba felnőtteknek 15 kr., gyermekeknek 10 kr. A muzeumba és panoptikumba a külön kabinettel együtt 30 kr., katonáknak 20 kr. A műsor a pénztárnál váltható 10 krért.

Továbbá Koczka Antal nagy amerikai állatseregletében délután 4 és este 7 órakor.

n a g y e l ő a d á s

és az állatok etetése, az előadáson valamennyi állatszeliadó fellépése. Mérsékelt belépti díj I. hely 40 kr., II. hely 25 kr., III. hely 15 k. — Számos látogatásért esd

Az igazgatóság.
241 3-3

Kész

női felöltők és ruhaszövetek
 feltűnő olcsó árakban

Flegman Ármin
 divat-termében, (245) 1-5
 Nagyvárad, Zöldfa-utca elején.

Osi gallérok, gyönyörű kivitelben	1.55 krtól
Ősi gallérok, finom fekete adriából	4.80 «
Legujabb esőköpenyek, levehető gallérral	10.— «
Szines kabátok, jó posztóból	3.50 «
Fekete kabátok, selyem béléssel	6.50 «
Téli kabátok, vattázva	6.75 «
Téli kabátok, posztó béléssel	6.75 «
Téli kabátok, finom posztóból, posztó béléssel	10.— frttól
Téli kabátok, legfinomabb posztóból	12.— «
Angol Krull kabát, posztó béléssel, ujdonság!	9.— «
Finom félrad, valódi Thibettel	15.— «
Karaküll-peluče gallér	10.— «
3000 darab gyermekköpeny	3.— «
Kitűnő ruhakelmék, méterenkint	—30 krtól
Divat-ruhaszövetek, méterenkint	—50 «
Különleges-ruhaszövetek, méterenkint	70 krtól 3 frtig
Fekete terno és divatmintáju, méterenkint	—33 krtól
Fekete és szines ruhaselymek, méterenkint	55 krtól 2.50 krig
Egy vég chiffon, egy vég vászon, egy vég canavász	4.50 krtól
Függönyök, ágyterítők, szines és fehér barchettek, ugyszintén téli ken- dők, karmantyuk, diszkellékek versenykizáró olcsó árakban.	

 Mérték utáni ruhák utolsó divat szerint 20 forinttól kezdve.